

Aanvullend aansluitoffensief netcongestie kleinverbruik

Tanja de Jonge duovoorzitter themagroep Duurzaamheid en wethouder Dordrecht
Annemieke Traag duovoorzitter themagroep Duurzaamheid en wethouder Hengelo

In februari 2026 heeft de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) een [aansluitoffensief voor netcongestie](#) met 8 'doorbraken' gepresenteerd. Dit ging enkel over grootverbruik bedrijven op de wachtlijst voor een aansluiting. Hierbij presenteert het G40-stedennetwerk een aanvulling op het 'Aansluitoffensief', zodat woningbouw, collectieve woonvormen, onderwijshuisvesting en Midden- en Kleinbedrijven (MKB) toegang houden tot het elektriciteitsnet.

We hopen dat deze zaken snel opgepakt worden, gezien de urgentie van de situatie.

Acute actie nodig

Per 1 juli 2026 kleinverbruikers als nieuwbouwwoningen en voorzieningen MKB niet meer automatisch in aanmerking voor een netaansluiting. De wachttijd kan in veel gebieden oplopen tot medio het volgende decennium.

Net als grote bedrijven komen aanvragen voor woningbouw op de wachtlijst. Anders dan grote bedrijven hebben woningbouw en MKB nauwelijks opties om van de wachtlijst af te komen. De Kamer heeft goede moties ingediend ([motie 29023-608 van Grinwis en Flach over oplossingen voor knelpunten netbewuste nieuwbouw](#) en [motie 29023-618 Klos over maximaal ontwikkelen flexibiliteitsopties voor kleinverbruikers](#)).

Voor nu direct is het van belang dat de bouw van woningen, maatschappelijke voorzieningen en MKB door kan gaan door meer lokale koppeling van invoeding en afname, in lijn met deze moties. Hieronder wat daarvoor per direct nodig is én kan.

'Eerder op de wachtlijst'

Woningbouw kan tot 1 juli pas na een 'huisnummerbesluit' een aanvraag indienen voor een netaansluiting. Eerder aanvragen kan theoretisch wel [via de netcode](#), maar dit proces is nog niet volledig uitgewerkt en wordt i nog niet gefaciliteerd. Voor projecten is er tot die tijd onzekerheid en dito kosten van jaren van ontwikkeling, zonder duidelijkheid.

Acties Staatssecretaris:

- i. Maak eerder aanvragen voor woningbouw mogelijk om alle plannen in één, zoals opgenomen in de '*Landelijke Monitor Voortgang Woningbouw*' eenmalig op de wachtlijst te plaatsen bij netbeheerders.

'Van de wachtlijst af'

Ook in gebieden met geen 24/7 ruimte op het net, moet én kan de ontwikkeling van woonwijken doorgaan, met nieuwe aansluitingen. Netpositieve bouw is dan het antwoord. Dit is technisch goed mogelijk, door bijvoorbeeld een collectieve warmtevoorziening met warmtebuffering in plaats van warmtepompen. En door in de woonwijk eigen elektriciteitsopslag en opwek te plaatsen, waardoor op momenten met een hoge netbelasting op verzoek van de netbeheerder in de eigen stroomvoorziening kan voorzien. Én mogelijk zelfs het regionale net kan ontlasten door gericht in te voeden of af te nemen. Hiervoor is het volgende nodig:

1. Groepstransportovereenkomst voor wijken

Oplossingen die een laag en soms positief netgebruik binnen de woonwijk naar de netbeheerder te kunnen garanderen, vereisen een groepscontract voor de woonwijk. Door het net slim te gebruiken door lokale opwek van energie te combineren met verbruik en opslag in de directe omgeving gecombineerd met netbewuste nieuwbouw principes, collectieve warmtevoorzieningen en elektrisch laden te combineren achter één aansluiting passen er veel meer huizen op dezelfde kabel. Dat leidt tot structureel lagere netkosten,

omdat de netkosten over een groter aantal aansluitingen wordt verdeeld. In IJsselstein worden 560 woningen op innovatieve wijze gerealiseerd, ondanks netcongestie. Woningen, MKB en onlosmakelijke voorzieningen moeten daarvoor samen een [groepstransportovereenkomst \(GTO\) kunnen sluiten met de netbeheerder](#). Dit is nu enkel voorbehouden aan grotere bedrijven.

Acties Staatssecretaris:

- ii. In overleg met ACM: pas de Netcode Elektriciteit omtrent GTO aan;
- iii. In overleg met regionale netbeheerders: laat experimenten toe (zoals eerder de wijk Merwedekanaal in Utrecht en op Scheveningen).

2. **Non-firm aansluiten van kleinverbruikers (parttime transportcapaciteit)**

De mogelijkheid moet gecreëerd worden om in gebieden met netcongestie, ook kleinverbruik onder een groepscontract met een niet-gegarandeerde (non-firm) aansluiting te realiseren en tegen een fors gereduceerd nettatarief. Naar het voorbeeld van de optie van [TijdsDuurgebonden Transport Recht \(TDTR\)](#) dat nu enkel beschikbaar is voor grote bedrijven op het HS-net.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met ACM: pas de netcode aan omtrent alternatieve transportrechten voor kleinverbruikers onder een groepscontract;
- ii. In overleg met regionale netbeheerders: laat experimenten reeds toe.

3. **Status congestieverzachter**

Een woonwijk die zo gerealiseerd wordt én in staat is om op de momenten van een overbelast net, terug te schakelen in stroomafname of zelfs stroom aan het net te leveren, zou als groep de [status van congestieverzachter](#) moeten krijgen, in het [ACM-prioriteringskader](#). En zo de hoogste prioriteit voor een aansluiting moeten krijgen.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met regionale netbeheerders: zorg voor status congestieverzachter zonder drempelwaarde.

4. **Vergoedingen vanuit netbeheer**

Netbewuste nieuwbouw en netpositieve woonwijken komen met meerkosten. De woningbouw moet wel betaalbaar blijven, zeker gezien het belang van voldoende sociale huur. Grootverbruikers kunnen nu in het kader van [congestiemanagement vergoedingen](#) krijgen door op momenten met een hoge netbelasting hun netgebruik terug te schakelen (CongestieBeperkingsContract – CBC) of door netcongestie zelfs te verlichten (CongestieSturingsContract-CSC). Ook woonwijken moeten deze vergoedingen kunnen krijgen. Om woningbouw betaalbaar te houden, is ook buiten netbeheer financiering van de meerkosten nodig.

Acties Staatssecretaris:

- i. In overleg met ACM: pas [codebesluit voor het deel CBC](#) aan en het [codebesluit voor het deel CSC](#) voor ook kleinverbruik onder een groepscontract.
- ii. Voorzie vanuit het Rijk in vergoedingen voor de meerkosten bij nieuwbouwprojecten ten behoeve van netcongestie. Hierbij kan naast een rijkssubsidie gedacht worden aan een 0-BTW tarief op netbewuste woningen.